

Sixth Schedule of the Indian Constitution provides for the **administration of tribal areas in the states of Assam, Meghalaya, Tripura and Mizoram**. Its purpose is to protect the rights of the tribal population in these states. This provision is found in **Articles 244(2) and 275(1)** of the Indian Constitution. Understanding of this schedule is important for MPSC aspirants to understand current tribal issues in India.

भारतीय राज्यघटनेच्या सहाव्या अनुसूचीमध्ये आसाम, मेघालय, त्रिपुरा आणि मिझोराम या राज्यांमधील आदिवासी क्षेत्रांच्या प्रशासनाची तरतूद आहे. या राज्यांतील आदिवासी लोकसंख्येच्या हक्कांचे रक्षण करणे हा त्याचा उद्देश आहे. ही तरतूद भारतीय राज्यघटनेच्या **अनुच्छेद 244(2) आणि 275(1)** मध्ये आढळते. भारतातील सध्याच्या आदिवासी समस्या समजून घेण्यासाठी MPSC इच्छुकांसाठी हे वेळापत्रक समजून घेणे महत्त्वाचे आहे.

Important Provisions

- It was passed by the **Constituent Assembly** in 1949 and aims to protect the rights of the indigenous people through the formation of **Autonomous District Councils (ADC)**.
- ADCs are bodies that represent a district and have varying degrees of autonomy within the state legislature, according to the Constitution.
- The governors of these states are empowered to rearrange the boundaries of the tribal areas.
- He/she can include or exclude any area, increase or decrease the boundaries, and combine two or more autonomous districts into one.
- The Governor can also change/alter the names of the **Autonomous Regions** without any separate legislation.
- The Sixth Schedule, in addition to ADCs, provides for separate **Regional Councils** for each area designated as an autonomous region.
- There are ten **autonomous districts** in the Northeast, three each in Assam, Meghalaya and Mizoram, and one in Tripura.
- These areas are referred to as the district council of (name of district) and the regional council of (name of region).
- Each autonomous district and regional council has a maximum of 30 members, four of whom are appointed by the governor and the rest are elected. They are all in power for a five-year term.
- The **Bodoland Territorial Council**, however, is an exception as it can constitute up to 46 members out of which 40 are elected.
- **Thirty-five of the 40 seats are reserved for Scheduled Tribes and non-tribal communities, five are unreserved, and the remaining six are nominated by the governor from underrepresented communities in the Bodoland Territorial Areas District (BTAD).**
- The ADCs have civil and judicial powers and can establish village courts within their jurisdiction to hear cases involving tribes.
- The **governors** of the states covered by the Sixth Schedule specify the jurisdiction of high courts in each of these cases.
- With the governor's approval, the councils can also make legislative laws on issues such as land, forests, fisheries, social security, entertainment, public health, and so on.
- The central and state governments' roles are limited by the territorial jurisdiction of these autonomous regions.

- Acts passed by Parliament and state legislatures may or may not be enacted in these regions unless approved by the President and the governor, with or without changes to the laws for the autonomous regions.

महत्त्वाच्या तरतुदी

- हे 1949 मध्ये **संविधान सभेने** मंजूर केले आणि **स्वायत्त जिल्हा परिषद (ADC)** च्या स्थापनेद्वारे स्थानिक लोकांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले.
- ADC ही संस्था आहेत जी राज्यघटनेनुसार जिल्ह्याचे प्रतिनिधित्व करतात आणि राज्य विधानमंडळामध्ये स्वायत्ततेचे वेगवेगळे अंश असतात.
- या राज्यांच्या राज्यपालांना आदिवासी क्षेत्राच्या सीमांची पुनर्रचना करण्याचे अधिकार आहेत. तो/ती कोणतेही क्षेत्र समाविष्ट करू शकतो किंवा वगळू शकतो, सीमा वाढवू किंवा कमी करू शकतो आणि दोन किंवा अधिक स्वायत्त जिल्ह्यांना एकत्र करू शकतो.
- राज्यपाल कोणत्याही स्वतंत्र कायद्याशिवाय **स्वायत्त प्रदेशांची** नावे बदलू/बदलू शकतात.
- सहाय्या अनुसूची, ADCs व्यतिरिक्त, स्वायत्त प्रदेश म्हणून नियुक्त केलेल्या प्रत्येक क्षेत्रासाठी **स्वतंत्र प्रादेशिक परिषदांची** तरतूद करते.
- ईशान्येत दहा स्वायत्त जिल्हे आहेत, आसाम, मेघालय आणि मिझोराममध्ये प्रत्येकी तीन आणि त्रिपुरामध्ये एक जिल्हा आहे.
- या क्षेत्रांना जिल्हा परिषद (जिल्ह्याचे नाव) आणि प्रादेशिक परिषद (प्रदेशाचे नाव) म्हणून संबोधले जाते.
- प्रत्येक स्वायत्त जिल्हा आणि प्रादेशिक परिषदेत जास्तीत जास्त 30 सदस्य असतात, त्यापैकी चार राज्यपाल नियुक्त करतात आणि उर्वरित निवडले जातात. ते सर्व पाच वर्षांच्या कार्यकाळासाठी सत्तेत आहेत.
- तथापि, बोडोलँड टेरिटोरियल कौन्सिल अपवाद आहे कारण ती 46 सदस्य बनवू शकते त्यापैकी 40 निवडले जातात.
- 40 पैकी पस्तीस जागा अनुसूचित जमाती आणि गैर-आदिवासी समुदायांसाठी राखीव आहेत, पाच अनारक्षित आहेत आणि उर्वरित सहा बोडोलँड टेरिटोरियल एरिया डिस्ट्रिक्ट (BTAD) मधील कमी प्रतिनिधित्व असलेल्या समुदायांमधून राज्यपालांनी नामनिर्देशित केले आहेत.**
- ADC ला दिवाणी आणि न्यायिक अधिकार आहेत आणि ते त्यांच्या अधिकारक्षेत्रात जमातींचा समावेश असलेल्या खटल्यांच्या सुनावणीसाठी ग्राम न्यायालये स्थापन करू शकतात.
- सहाय्या अनुसूचीमध्ये समाविष्ट असलेल्या राज्यांचे राज्यपाल या प्रत्येक प्रकरणात उच्च न्यायालयांचे अधिकार क्षेत्र निर्दिष्ट करतात.
- राज्यपालांच्या मान्यतेने, परिषद जमीन, जंगले, मत्स्यपालन, सामाजिक सुरक्षा, मनोरंजन, सार्वजनिक आरोग्य इत्यादी विषयांवर कायदे बनवू शकतात.
- केंद्र आणि राज्य सरकारांच्या भूमिका या स्वायत्त प्रदेशांच्या प्रादेशिक अधिकारक्षेत्राद्वारे मर्यादित आहेत.
- स्वायत्त प्रदेशांसाठी कायदांमध्ये बदल करून किंवा त्याशिवाय राष्ट्रपती आणि राज्यपाल यांनी मंजूरी दिल्याशिवाय संसदेने आणि राज्य विधानमंडळांनी पारित केलेले कायदे या प्रदेशांमध्ये लागू केले जाऊ शकतात किंवा करू शकत नाहीत.

Conclusion

Marginalized groups require special protection of the Constitution to ensure that historical wrongdoings against them are corrected and not repeated. In all this justice to the **non-tribals** have been denied who have lived in ADCs for generations but have somehow been marginalized. Therefore, the government and other agencies need to gain the trust and confidence of both the **tribals and the non-tribals** of the region and make them feel safe and secure while addressing this sensitive issue.

निष्कर्ष

उपेक्षित गटांना त्यांच्याविरुद्ध झालेल्या ऐतिहासिक चुका सुधारल्या जाव्यात आणि त्याची पुनरावृत्ती होऊ नये यासाठी त्यांना राज्यघटनेचे विशेष संरक्षण आवश्यक आहे. या सगळ्यामध्ये बिगर आदिवासींना न्याय नाकारला गेला आहे जे पिढ्यानपिढ्या एडीसीमध्ये राहतात पण कोणत्या ना कोणत्या प्रकारे उपेक्षित राहिले आहेत. म्हणून, सरकार आणि इतर यंत्रणांनी या संवेदनशील समस्येकडे लक्ष देताना या भागातील आदिवासी आणि बिगर आदिवासी दोघांचा विश्वास आणि विश्वास संपादन करणे आणि त्यांना सुरक्षित आणि सुरक्षित वाटणे आवश्यक आहे.

